

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ ఏకోనత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనత్రింశః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ ఖరస్య భర్తృనం ఖరేణాపి తం ప్రతి పరుషముక్త్యా తదుపరి
గదాయాః ప్రహారః శ్రీరామేణ తస్యాః ఖండనం చ

ఖరం తు విరథం రామో గదాపాణిమవస్థితం |
మృదుపూర్వం మహాతేజాః పరుషం వాక్యమబ్రవీత్ || 3.29.1 ||

గజాశ్వరథసంబాధే బలే మహతి తిష్ఠతా |
కృతం తే దారుణం కర్మ సర్వలోకజుగ్మితం || 3.29.2 ||

ఉద్వేజనీయో భూతానాం నృశంసః పాపకర్మకృత్ |
త్రయాణామపి లోకానామీశ్వరోఽపి న తిష్ఠతి || 3.29.3 ||

కర్మ లోకవిరుద్ధం తు కుర్వాణం క్షణదాచర |
తీక్ష్ణం సర్వజనో హంతి సర్పం దుష్టమివాగతం || 3.29.4 ||

లోభాత్ పాపాని కుర్వాణః కామాద్ వా యో న బుధ్యతే |
హృష్టః పశ్యతి తస్యాంతం బ్రాహ్మణీ కరకాదివ || 3.29.5 ||

వసతో దండకారణ్యే తాపసాన్ ధర్మచారిణః |
కిం ను హత్వా మహాభాగాన్ ఫలం ప్రాప్స్యసి రాక్షస || 3.29.6 ||

న చిరం పాపకర్మాణః కూరా లోకజుగ్మితాః |
ఐశ్వర్యం ప్రాప్య తిష్ఠంతి శీర్ణమూలా ఇవ ద్రుమాః || 3.29.7 ||

అవశ్యం లభతే కర్తా ఫలం పాపస్య కర్మణః |
ఘోరం పర్యాగతే కాలే ద్రుమః పుష్పమివార్తవం || 3.29.8 ||

నచిరాత్ ప్రాప్యతే లోకే పాపానాం కర్మణాం ఫలం |
సవిషాణామివాన్నానాం భుక్తానాం క్షణదాచర || 3.29.9 ||

పాపమాచరతాం ఘోరం లోకస్యాప్రియమిచ్ఛతాం |
అహమాసాదితో రాజ్ఞా ప్రాణాన్ హంతుం నిశాచర || 3.29.10 ||

అద్య భిత్త్వా మయా ముక్తాః శరాః కాంచనభూషణాః |
విదార్యాతిపతిప్యంతి వల్మీకమివ పన్నగాః || 3.29.11 ||

యే త్వయా దండకారణ్యే భక్షితా ధర్మచారిణః |
తానద్య నిహతః సంఖ్యే ససైన్యోఽనుగమిష్యసి || 3.29.12 ||

అద్య త్వాం నిహతం బాణైః పశ్యంతు పరమర్షయః |
నిరయస్థం విమానస్థా యే త్వయా నిహతాః పురా || 3.29.13 ||

ప్రహరస్వ యథాకామం కురు యత్నం కులాధమ |
అద్య తే పాతయిష్యామి శిరస్తాలఫలం యథా || 3.29.14 ||

ఏవముక్తస్తు రామేణ క్రుద్ధః సంరక్తలోచనః |
ప్రత్యువాచ తతో రామం ప్రహసన్ క్రోధమూర్చ్ఛితః || 3.29.15 ||

ప్రాకృతాన్ రాక్షసాన్ హత్వా యుద్ధే దశరథాత్మజ |
ఆత్మనా కథమాత్మానమప్రశస్యం ప్రశంససి || 3.29.16 ||

విక్రాంతా బలవంతో వా యే భవంతి నరర్షభాః |
కథయంతి న తే కించిత్ తేజసా చాతిగర్వితాః || 3.29.17 ||

ప్రాకృతాస్త్వకృతాత్మానో లోకే క్షత్రియపాంసనాః |
నిరర్థకం వికత్థంతే యథా రామ వికత్థసే || 3.29.18 ||

కులం వ్యపదిశన్ వీరః సమరే కోఽభిధాస్యతి |
మృత్యుకాలే తు సంప్రాప్తే స్వయమప్రస్తవే స్తవం || 3.29.19 ||

సర్వథా తు లఘుత్వం తే కత్థనేన విదర్శితం |
సువర్ణప్రతిరూపేణ తప్తేనేవ కుశాగ్నినా || 3.29.20 ||

న తు మామిహ తిష్ఠంతం పశ్యసి త్వం గదాధరం |
ధరాధరమివాకంప్యం పర్వతం ధాతుభిశ్చితం || 3.29.21 ||

పర్యాప్తోఽహం గదాపాణిర్హంతుం ప్రాణాన్ రణే తవ |
త్రయాణామపి లోకానాం పాశహస్త ఇవాంతకః || 3.29.22 ||

కామం బహ్వపి వక్తవ్యం త్వయి వక్ష్యామి న త్వహం |
అస్తం ప్రాప్నోతి సవితా యుద్ధవిఘ్నస్తతో భవేత్ || 3.29.23 ||

చతుర్దశ సహస్రాణి రాక్షసానాం హతాని తే |
త్వద్విదానాశాత్ కరోమ్యద్య తేషామశ్రుప్రమార్జనం || 3.29.24 ||

ఇత్యుక్త్వా పరమక్రుద్ధః స గదాం పరమాంగదాం |
ఖరశ్చిక్షేప రామాయ ప్రదీప్తామశనిం యథా || 3.29.25 ||

ఖరబాహుప్రముక్తా సా ప్రదీప్తా మహతీ గదా |
భస్మ వృక్షాంశ్చ గుల్మాంశ్చ కృత్వాగాత్ తత్సమీపతః || 3.29.26 ||

తామాపతంతీం మహతీం మృత్యుపాశోపమాం గదాం |
అంతరిక్షగతాం రామశ్చిచ్ఛేద బహుధా శరైః || 3.29.27 ||

సా విశీర్ణా శరైర్భిన్నా పపాత ధరణీతలే |
గదా మంత్రోషధిబలైర్వాల్మీకీ వినిపాతితా || 3.29.28 ||

|| ఇత్యాదీ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకోనత్రింశః సర్గః ||